

Рейтинговий звіт VNSA 007-010 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Вінниця
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення :	12.04.2007 р.
Дата оновлення :	03.11.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB-
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	12.04.2007	27.03.2009	29.05.2009	01.06.2010	03.11.2011
Рівень рейтингу	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз	стабільний	негативний	негативний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням у контрольний список	підтвердження з виведенням з контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знак «-» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Рівень кредитного рейтингу м. Вінниці підтримується:

- зростанням доходної частини бюджету міста та збереженням достатнього рівня бюджетної забезпеченості в I півріччі 2011 року;
- диверсифікацією надходжень до бюджету міста за основними платниками податків;
- покращенням соціально-економічного розвитку міста, що позитивно впливає на збалансованість бюджетних показників.

Рівень кредитного рейтингу м. Вінниці обмежується:

- збереженням залежності бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, відношення обсягу якої до доходів загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у I півріччі 2011 року становило 19,9% (у 2010 році – 25,6%);
- нижчим за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати за одночасної залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить більше 75%);
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Рейтинговий звіт розкриває основні зміни, які відбувалися протягом I півріччя 2011 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Вінниці та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Вінницької міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2007-2010 рр. та I півріччя 2011 року наведено нижче у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Вінниці¹

Показник	Од. виміру	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (на кінець періоду)	тис. осіб	366,8	367,8	369,2	369,5	369,1	99,9
Середньомісячна заробітна плата	грн.	1 210,9	1 610,9	1 712,6	2 006,0	2 144,0	106,9
Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець періоду)	млн. грн.	3,6	11,3	11,7	5,6	3,3	59,2
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах	млн. грн.	2 095,6	2 697,0	3 100,2	3 884,8	2 077,4	113,6
Обсяг роздрібного товарообороту	млн. грн.	2 295,8	3 143,6	2 246,1	2 976,4	1 785,9	129,9
Інвестиції в основний капітал	млн. грн.	1 494,3	1 877,6	1 125,3	1 360,4	416,6	113,7
Прямі іноземні інвестиції (на кінець періоду)	млн. дол. США	60,6	80,6	82,9	104,1	108,4	104,1
Введено в експлуатацію житла	тис. кв. м	100,5	93,6	102,0	110,8	37,8	102,4
Зовнішньоторговельний оборот	млн. дол. США	379,2	526,0	437,1	607,2	361,9	138,4

* темп росту показника за I півр. 2011 р. до відповідного періоду попереднього року або показника на 01.07.2011 р. до даних на 01.01.2011 р.

Джерело: Департамент економіки і інвестицій Вінницької міської ради

Населення, трудові ресурси та ринок праці

Протягом останніх років у м. Вінниці спостерігалась позитивна динаміка чисельності наявного населення, яка забезпечувалась, переважно, природним приростом. У I півріччі 2011 року чисельність наявного населення скоротилась за рахунок міграційного відтоку. Станом на 01.07.2011 р. чисельність наявного населення міста склала 369,1 тис. осіб.

Ситуація на ринку праці Вінниці у січні-червні 2011 року залишалась нестабільною. Середньомісячна заробітна плата збільшилась, хоча і перебуває на нижчому рівні за загальноукраїнський. Водночас скоротилась середньооблікова чисельність штатних працівників на підприємствах міста. Протягом першої половини 2011 року в місті зберігалася практика застосування підприємствами вимушених відпусток та скорочень

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

робочого часу, однак обсяг заборгованості за виплатами заробітної плати знизився майже вдвічі. Також у січні-червні 2011 року спостерігалось зростання обсягу роздрібного товарообороту, що свідчить про збільшення реальних доходів громадян. Скорочення чисельності штатних працівників та застосування підприємствами графіків неповного робочого дня продовжує чинити негативний вплив на доходну частину бюджету міста в частині надходжень податку на доходи фізичних осіб.

Виробнича сфера та зовнішньоекономічна діяльність

Основними платниками податків до бюджету Вінниці протягом останніх років є підприємства та установи промислового комплексу, державного управління, освіти та торгівлі. Галузева структура надходжень до бюджету міста обов'язкових платежів є відносно стабільною. З огляду на те, що питома вага податків, сплачених 10 найбільшими підприємствами-платниками до міського бюджету протягом січня-червня 2011 року становить близько 12% загального обсягу доходів бюджету міста без урахування трансфертів, можна зробити висновок, що доходна база міського бюджету є досить диверсифікованою, а податкова залежність від певного підприємства чи групи компаній відсутня.

Промисловий комплекс м. Вінниці, який залишається однією з провідних галузей господарського комплексу міста, у першій половині 2011 року розвивався відповідно до загальноукраїнських тенденцій. У місті зріс обсяг реалізації промислової продукції (зокрема, у харчовій промисловості). Галузева структура в аналізованому періоді характеризувалась збільшенням питомої ваги харчової промисловості за одночасного зниження частки решти галузей (насамперед, галузі виробництва електроенергії, газу та води внаслідок значного скорочення обсягів реалізації продукції цієї галузі). Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту за підсумками січня-червня 2011 року збільшувався більшою мірою за рахунок експорту, чому сприяли тенденції розвитку харчової промисловості.

Інвестиційна та будівельна діяльність

У першій половині 2011 року в м. Вінниці продовжувалась тенденція до поживлення інвестиційної діяльності, про що свідчить збільшення обсягів інвестицій у основний капітал та подальше накопичення прямих іноземних інвестицій. Збільшення обсягів введення в експлуатацію житла у січні-червні 2011 року відбулось за рахунок багатоквартирної забудови, тоді як обсяги індивідуального будівництва зменшились. Обсяг введеного в експлуатацію житла залишається у м. Вінниці вищим за середній показник по країні, зважений на кількість населення, проте обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на 1 мешканця станом на 01.07.2011 р. в 3,5 рази менший за відповідне середнє значення по країні.

Житлове та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству Вінниці притаманна низка проблем, типових для переважної більшості міст України. Це зношеність основних засобів, необхідність реконструкції об'єктів житлового фонду та покращення фінансового стану підприємств ЖКГ. Ступінь проплати населення за зазначені послуги є вищим, порівняно з багатьма іншими містами України, а обсяг простроченої заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги у розрахунку на 1 мешканця перебуває на низькому рівні.

Виконавчим комітетом Вінницької міської ради постійно проводиться робота з приведення тарифів на виконані житлово-комунальні послуги до економічно-обґрунтованого рівня. Так, протягом першої половини 2011 року здійснювалось корегування тарифів на надання практично всіх типів послуг.

Транспорт

Сфера міського комунального електротранспорту потребує значних капіталовкладень у розвиток та оновлення рухомого складу. Так, наприкінці 2011 року міська рада планує здійснити запозичення шляхом отримання кредиту: одним з напрямів використання коштів буде придбання автобусів для комунальних підприємств. Крім цього, відповідно до умов Українсько-Швейцарського Меморандуму, в 2010 році було отримано 34 трамвайні вагони, які на початку 2011 року були повністю введені в роботу.

Земельні ресурси та комунальна власність

У I півріччі 2011 року продаж та надання в оренду земельних ділянок залишається одним із вагомих джерел доходів бюджету міста Вінниці, тоді як об'єкти комунальної власності не відіграють значної ролі для бюджетної забезпеченості міста. Міська влада продовжує активно використовувати земельні активи територіальної громади міста для наповнення доходної частини загального фонду бюджету: обсяг надходжень плати за оренду земельних ділянок формує близько 9% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів.

Рівень виконання доходів бюджету розвитку від реалізації земельних ділянок та об'єктів комунальної власності за підсумками першої половини поточного року був досить низький – 12,2% та 12,9%, відповідно. Це ускладнює процес акумулювання бюджетних ресурсів, необхідних для реалізації програм капітального розвитку.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Вінниці бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу.

Бюджет м. Вінниці у форматі бюджетного балансу з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, тис. грн.

Показник	2009			2010			I півр. 2011		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	643 702,7	123 922,2	767 624,9	777 452,9	107 796,6	885 249,5	429 950,9	41 793,3	473 724,2
Операційні видатки	596 334,4	112 652,7	708 987,1	741 749,1	84 792,1	826 541,2	458 107,7	20 123,1	478 230,8
Операційний баланс	47 368,3	11 269,5	58 637,8	35 703,8	23 004,5	58 708,3	-28 156,8	21 670,2	-4 506,6
Фінансовий дохід	546,8	0,5	547,3	1 316,0	0,4	1 316,4	187,8	0,0	187,8
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	4 392,1	0,0	4 392,1	4 192,3	0,0	4 192,3	934,5	0,0	934,5
Фінансовий баланс	-3 845,3	0,5	-3 844,8	-2 876,4	0,4	-2 875,9	-746,7	0,0	-746,7
Поточний баланс	43 523,0	11 270,0	54 793,0	32 827,4	23 004,9	55 832,4	-28 903,5	21 670,2	-5 253,3
Капітальні надходження	62,7	19 317,5	19 380,3	47,0	25 697,3	25 744,3	21,6	6 129,9	4 171,4
Капітальні видатки	29 427,4	24 183,5	53 610,9	44 878,3	29 691,0	74 569,3	0,0	35 905,9	35 905,9
Капітальний баланс	-29 364,7	-4 866,0	-34 230,7	-44 831,3	-3 993,7	-48 825,1	21,6	-29 776,0	-31 734,4
Баланс після капітальних видатків	14 158,3	6 404,0	20 562,3	-12 003,9	19 011,2	7 007,3	-28 882,0	-8 105,8	-36 987,7
Кредитування*	0,0	0,8	0,8	0,0	7,8	7,8	0,0	-19,2	-19,2
Профіцит/дефіцит	14 158,3	6 403,2	20 561,5	-12 003,9	19 003,4	6 999,5	-28 882,0	-8 086,5	-36 968,5
Фінансування	-14 158,3	-6 403,2	-20 561,5	12 003,9	-19 003,4	-6 999,5	28 882,0	8 086,5	36 968,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)

Джерело: Департамент фінансів Вінницької міської ради

Загалом за підсумками січня-червня 2011 року ліквідність бюджету за загальним фондом перебуває на низькому рівні (2,1%), а за спеціальним – на високому (34,5%). Порівняно з 2010 роком, показники ліквідності дещо покращились.

Виконання доходної частини бюджету міста

У січні-червні 2011 року зберігалась тенденція до збільшення доходної частини бюджету м. Вінниці, що позитивно впливає на бюджетну забезпеченість міста. В аналізованому періоді спостерігалось зростання основних надходжень загального фонду бюджету міста, таких як податок з фізичних осіб та плата за землю, проте цього було недостатньо для виконання планових показників.

Основним джерелом доходної бази Вінниці є надходження податку на доходи фізичних осіб, які становлять понад 80% доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів. Виконання річного плану за цим податком на рівні 40,4% негативно вплинуло на загальну динаміку доходів бюджету міста. Надходження плати за землю (другого за обсягом джерела формування доходів загального фонду) за підсумками січня-червня 2011 року зросли на 39,4%. Динаміка зазначених надходжень суттєво уповільнюється наявністю недоїмки: за доходом з фізичних осіб – 5,3 млн. грн., за платою за землю – 11,2 млн. грн.

Вінниця у 2011 році продовжує отримувати дотацію вирівнювання з Державного бюджету, за підсумками першого півріччя обсяг дотації склав 46 млн. грн. (50%

уточненого річного плану). Залежність бюджету міста від зазначеного трансферту залишається високою: відношення цього джерела надходжень до обсягу доходів загального фонду без урахування трансфертів за підсумками січня-червня 2011 року склало 19,9% (для порівняння, у 2010 році цей показник становив 25,7%).

Доходи спеціального фонду в січні-червні 2011 року знизились на 14,3%, порівняно з аналогічним періодом 2010 року, що відбулось, переважно, за рахунок зменшення обсягів трансфертів з Державного бюджету та зниження обсягів надходжень коштів від реалізації комунального майна та землі. При цьому в структурі бюджету розвитку з початку року обліковується єдиний податок, за рахунок чого обсяги доходів бюджету розвитку у січні-червні 2011 року зросли в 1,7 рази. Податок з власників транспортних засобів було замінено збором за першу реєстрацію транспортного засобу, що призвело до зменшення надходжень податків на власність в 1,9 рази.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Затверджений на 2011 рік план за видатками без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів було виконано за підсумками січня-червня 2011 року на 48,2%. На це вплинув невисокий рівень виконання окремих доходних джерел бюджету. У січні-червні 2011 року обсяг кредиторської заборгованості бюджету м. Вінниці знизився майже на 8% та станом 01.07.2011 р. перебуває на помірному рівні за обома фондами. У той же час значно зріс обсяг простроченої кредиторської заборгованості, який формує 73,9% від загального обсягу кредиторської заборгованості.

Питома вага капітальних видатків у структурі видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією продовжує залишатись незначною, таким чином, на сьогоднішні кошти у місті продовжують спрямовуватись переважно на першочергові поточні витрати. Місто протягом січня-червня 2011 року вчасно та у повному обсязі забезпечило виплату відсотків за випусками облігацій внутрішньої позики. Також Вінницька міська рада у I півріччі 2011 року здійснила погашення решти реструктуризованих облігацій серії D на суму 0,7 млн. грн.

Боргові зобов'язання міста

На 01.07.2011 р. консолідований борг м. Вінниці становив 54,3 млн. грн. та був сформований такими складовими: прямий борг (12,6 млн. грн.), прострочена кредиторська заборгованість бюджету (17,9 млн. грн.) та комунальних підприємств (4,8 млн. грн.), а також залишок за залученими і непогашеними кредитами комунальних підприємств міста (19 млн. грн.).

За інформацією Вінницької міської ради, у II півріччі 2011 року планується залучення кредиту на суму 30 млн. грн. (відсоткова ставка – не вище 17%). Пряме боргове навантаження бюджету міста Вінниці в 2011 році з урахуванням запланованого запозичення складе 40 млн. грн. та перебуватиме на помірному рівні (6,1% до запланованих у 2011 році доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів).

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг міста Вінниці підтверджено на рівні **uaBBB-**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Провідний фінансовий аналітик

І. А. Веремєнко

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Вінниці у форматі бюджетного балансу*, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011
Податкові надходження	287 494,6	395 492,5	389 420,3	448 254,2	244 902,6
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	29 036,4	42 656,8	49 764,5	62 063,5	27 973,6
Отримані трансферти без врахування внутрішніх трансфертів	193 294,3	260 836,6	328 440,0	374 931,8	200 848,0
Операційні надходження всього	509 825,2	698 985,9	767 624,9	885 249,5	473 724,2
Видатки на товари та послуги	286 340,8	390 241,9	445 703,1	541 992,0	307 241,6
Субсидії та поточні трансферти	166 652,4	235 925,7	263 284,0	284 549,2	170 989,2
Операційні видатки всього	452 993,2	626 167,7	708 987,1	826 541,2	478 230,8
Операційний баланс	56 832,1	72 818,2	58 637,8	58 708,3	-4 506,6
Фінансовий дохід	2 961,8	4 892,5	547,3	1 316,4	187,8
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	2 827,3	3 576,8	4 392,1	4 192,3	934,5
Фінансовий баланс	134,6	1 315,7	-3 844,8	-2 875,9	-746,7
Поточний баланс	56 966,6	74 133,9	54 793,0	55 832,4	-5 253,3
Капітальні надходження	45 708,0	50 641,7	16 124,6	20 259,1	4 171,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	25 734,2	7 920,0	3 255,7	5 485,2	0,0
Капітальні надходження всього	71 442,2	58 561,7	19 380,3	25 744,3	4 171,4
Капітальні видатки	92 543,2	129 963,0	43 301,9	58 170,5	33 019,5
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	13 934,1	29 285,6	10 309,0	16 398,8	2 886,4
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011 р. до бюджету розвитку	13 317,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	119 794,5	159 248,7	53 610,9	74 569,3	35 905,9
Капітальний баланс	-48 352,2	-100 687,0	-34 230,7	-48 825,1	-31 734,4
Баланс після капітальних видатків	8 614,4	-26 553,1	20 562,3	7 007,3	-36 987,7
Кредитування**	99,8	-35,4	0,8	7,8	-19,2
Профіцит/дефіцит	8 514,6	-26 517,7	20 561,5	6 999,5	-36 968,5
Фінансування	-8 514,6	26 517,7	-20 561,5	-6 999,5	36 968,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* дані за попередні роки відображаються відповідно до змін, внесених до форм казначейської звітності з 01.01.2011 р.

** надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)

Джерело: Департамент фінансів Вінницької міської ради

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Вінниці*, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011
Профіцит/дефіцит	8 514,6	-26 517,7	20 561,5	6 999,5	-36 968,5
Фінансування	-8 514,6	26 517,7	-20 561,5	-6 999,5	36 968,5
Зміни залишків	-3 895,8	2 205,3	-34 018,2	20 051,0	6 379,1
• залишок на початок року	5 462,2	9 358,0	7 152,7	41 170,9	21 119,8
• залишок на кінець року	9 358,0	7 152,7	41 170,9	21 119,8	14 740,7
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	14 300,0	-10 743,6	39 293,8
• залучення	56 000,0	127 993,7	299 250,2	20 100,0	195 709,0
• погашення	-56 000,0	-127 993,7	-284 950,2	-30 843,6	-156 415,2
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	-11 606,4	22 339,2	1 156,7	0,0	-8 004,0
• повернення (пред'явлення)	42 412,2	123 007,4	14 688,4	14 891,3	3 083,0
• розміщення (придбання)	-54 018,6	-100 668,2	-13 531,7	-14 891,3	-11 087,0
Фінансування за борговими операціями	7 000,0	2 000,0	-2 000,0	-16 300,0	-700,0
• запозичення	15 000,0	10 000,0	0,0	0,0	0,0
• погашення	-8 000,0	-8 000,0	-2 000,0	-16 300,0	-700,0
Інші розрахунки	-12,4	-26,8	0,0	-6,9	-0,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* дані за попередні роки відображаються відповідно до змін, внесених до форм казначейської звітності з 01.01.2011 р.

Джерело: Департамент фінансів Вінницької міської ради